

3. Примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд : Наказ *Держжитлокомунгосп України* від 10 серп. 2004 р. № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-04#Text>

4. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Формування тарифу на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій. *Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»*. 2017. № 3. С. 82-92.

УДК 331.1

Бараш А.Ю.

аспірантка, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО КЛАСУ

В епоху глобалізації і високих технологій передовий розвиток країн світу забезпечують працівники креативного класу. Результатом творчої діяльності креативних особистостей є інноваційні матеріальні та духовні цінності. Творчі особистості прагнуть до самовираження шляхом реалізації власних ідей. З огляду на характерні особливості креативного класу стає зрозуміло, що вони потребують сприятливого й мотивуючого середовища для своєї плідної творчої діяльності. Тому важливим завданням для державної влади й роботодавців є вивчення креативного класу й створення відповідних соціальних, політичних і культурних умов для їхньої діяльності в країні. Тож аналіз необхідних умов для формування й вивчення креативного класу дасть змогу визначити сучасну привабливість України для інноваційної діяльності та обґрунтувати доцільність рекомендацій щодо необхідних трансформацій устрою високотехнологічного суспільства.

Джерелом інновацій є творча діяльність людей, тобто проектування комбінації внутрішніх унікальних переживань життєвого досвіду і вже наявних знань інтелектом індивіда у вигляді інноваційних благ, яка мала своє місце у всі історичні часи людства. До науково-технічної революції, 500 років тому, представниками креативного класу були інтелектуальні діячі (мислителі, художники, письменники, співаки, актори), витвори яких втілювалися у вигляді мистецтва. Потім завдяки інтенсивному фінансуванню науки, яке зумовлене вірою урядів і підприємців у здатність вчених вирішити їх економічні, політичні, соціальні, медичні й релігійні

проблеми, розпочався стрімкий розвиток високих технологій. До високих технологій належать галузі, у яких значна частка витрат спрямовується на наукові дослідження та дослідно-конструкторські роботи і результатом діяльності яких є інноваційні продукти.

Значні наукові досягнення стали передумовою для спрямування творчих здібностей людини на створення нових знань, витворів інтелекту, у високотехнологічних галузях. Тому креативні навички стали невід'ємними серед наукових і технічних діячів, які забезпечують прогресивний розвиток високотехнологічного суспільства. Як наслідок, високі технології шляхом автоматизації і роботизації усіх сфер людської життєдіяльності з метою ефективного відтворення поступово перетворюють живу працю на прикладну або зовсім непотрібну. Тобто відбувається заміна творчої праці стандартизованою й механічною, що робить роль людини від виняткової до цілком або повністю заміної. Зазначені перетворення поступово звужують коло можливостей для проявів людської творчої індивідуальності в професійному й побутовому житті, що сприяє втраті ними відчуття своєї особистісної значущості й сенсу своєї діяльності. Одночасно людина отримує більш широке коло можливостей для проявів своєї свободи в особистому житті, яка необхідна для сприяння утворенню інноваційних ідей. Зокрема, індивід опиняється перед власною відповідальністю у виборі свого унікального призначення в житті і своєї долі, що є важливим фактором для формування в людини відповідних інтелектуальних і психологічних здібностей які вимагає інноваційна діяльність.

Тож людина наодинці зіштовхнулася із проблемою пошуку діяльності, яка б мала особисто для неї сенс і корисне значення для суспільства, щоб повернути собі відчуття важливості. Такий стан людини у ХХІ столітті спричинив ще більш масштабне поширення такого феномену як екзистенційного вакууму аніж у ХХ, за часів занепаду універсальних цінностей і руйнування традицій. Екзистенційний вакуум виявляє себе станом нудьги і тривоги, що виникає в результаті відчуття беззмістовності й безсенсовності свого існування й своєї діяльності. В. Франкл передбачив поширення даного феномену: «...прогрес автоматизації, імовірно, призведе до збільшення вільного часу середньостатистичного працівника. Шкода, що більшість із них не знатимуть, як згаяти цей вивільнений час». Автор — психолог і невропатолог, який мав досвід перебування в концтаборі, став засновником логотерапії, такої психотерапії, у процесі якої сенс життя розглядається як квінтесенція розвитку повноцінної особистості [1].

Тому, щоб забезпечити подальший взаємозалежний розвиток високих технологій і людства, важливо трансформувати соціальне, політичне й культурне середовище для інноваційної діяльності креативного класу. Д. Бел — автор теорії постіндустріального суспільства в якому відводиться високе значення інноваційним відкриттям, зазначає, що там, де «нові способи життя сильно залежать від першості пізнавально-теоретичної ерудиції, неодмінно кидають виклик тенденціям культури, котрі сприяють значущості людської особистості» [2].

Поряд із необхідними трансформаціями в культурній сфері високотехнологічного суспільства значні зміни відбуваються в соціальній сфері. Вищезазначені зміни використання й продукування людської праці призводять до перетворень у системі зайнятості, де потрібна новітня організація трудових ресурсів і відносин, у котрій є можливості для інноваційної діяльності кожного учасника. Також з'являється загроза явища масового безробіття через виникнення попиту на нових інтелектуальних спеціалістів і зникнення на застарілих. Така ситуація вимагає налаштування швидкого і якісного механізму в навчанні й перекваліфікації робітників відповідно до мінливих потреб високотехнологічного суспільства, що створює серед працівників особистісну проблему невизначеності кінцевого професійного майбутнього, яка тотожна з невизначеністю сенсу життя.

Також політична сфера життя суспільства, де зараз стають важливими інноваційні знання, має ґрунтуватися на демократичних засадах, що сприяють захисту прав різноманітних особистостей на свободу вираження і втілення своїх інтересів та ідей. Адже тільки у вільному й неодноманітному суспільстві людина може стати креативною індивідуальністю і здійснити свою життєву місію. Тому влада зобов'язана залучати представників креативного класу до розробки законопроектів, щоб створити сприятливі умови для прогресивного інноваційного розвитку.

Автор теорії креативного класу Р. Флорида виділив основні принципи і можливості, якими керуються креативні діячі у своєму виборі місця роботи і проживання: 1) приймати виклики і відповідальність (можливість займатися тим, що буде втілене в життя і принесе користь); 2) гнучкість (самостійно регламентувати час своєї діяльності, керувати своїм робочим середовищем); 3) визнання (оскільки воно мотивує бути першим у відкритті чогось нового); 4) місце розташування та спільнота (потреба жити в місцях зі стимулюючим та креативним середовищем; можливість брати

активну участь у житті місцевої громади); 5) самоактуалізація (прагнення до реалізації своїх ідей) [3].

Сьогодні, у стані війни, Україна стала взірцем для демократичного світу вільних людей, які ціною власних суттєвих і неповоротних втрат боронять свою свободу й незалежність. Але разом з понесеними втратами Україна отримує шанс залучити для відбудови людей з усього цивілізованого світу, зокрема креативного класу, солідарних у прагненні побудувати світ вільних особистостей, де кожен матиме рівні можливості для розкриття власної індивідуальності і внести свій неповторний вклад в історію людства. Для креативних працівників найважливіше — це ідейність їх діяльності й історичність місця, де вони воліють займатися творчою діяльністю. Якраз сьогодні Україна представляє інтерес як територія, де найвищі цінності суспільства — це повага до життя різноманітних людей і їх свобода, яка є сприятливим ґрунтом для плідних інноваційних ідей.

Також Україна знаходиться в процесі трансформації соціального й політичного життя країни. Діджиталізації усіх сфер діяльності людей, особливо освітньої, медичної й економічної сфери. «Держава у смартфоні», представлена додатком «Дія», уже на сьогодні надає 70 видів державних послуг, що полегшує життя громадян. Численні міжнародні налагоджені зв'язки України й кандидатство до Європейського союзу передбачають майбутню співпрацю у всіх сферах, зокрема в інноваційній. Так, наприклад, І. Маск у рамках допомоги українському народові передав в Україну Starlink (платформи супутникового інтернету), що є важливим для підтримки безперерйного обміну інформацією.

Узагальнюючи потреби креативного класу, можна зробити висновки, що попри війну в Україні, середовище для інновацій креативного класу є досить сприятливим. Україна — це країна, де є місце для особистісних сенсів і можливостей для вільного втілення в життя своєї унікальної місії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Frankl V. Man's for Searching of Meaning: The classic tribute to hope from the Holocaust/ Victor Frankl. — London. Sidney. Aucland. Johannesburg: Rider, 2004. — 160 p.
2. Д. Бел Прихід постіндустріального суспільства/ Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія. — К.: Либідь, 1996.
3. Р. Флорида Homo creativus. Як новий клас завойовує світ/пер. з англ. Максим Яковлев.-К.: Наш формат, 2018. — 432 с.